

Dosarul nr. 3ra-660/22
2-20099560-01-3ra-30062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

17 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iurie Bejenaru
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Grigore Moisei,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de
Grigore Moisei împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Ministerului Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual
defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual,
împotriva deciziei din 2 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 17 august 2020, Grigore Moisei a depus cerere de chemare în judecată, care
ulterior la 26 octombrie 2020, a fost concretizată împotriva Casei Naționale de Asigurări
Sociale și Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale cu privire la contestarea
actelor administrative și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a stabili
cuantumul pensiei de dizabilitate din indemnizația de întreținere mărită pentru lucru în
zona de înstrăinare echivalent recalculată din ruble a fostei URSS în lei în prezent, în
baza certificatului nr.16 din 6 mai 2001.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, este cetățean al Republicii Moldova,
participant la lichidarea avariei de la CAE Cernobîl și consecințelor ei din anul 1986, cu
dizabilitate de gradul II (nedefinit) cu pierderea capacității de muncă de 70% în urma
infirmității de muncă, legate de îndeplinirea acestor lucrări.

Iar astfel, cetățenia și actele de care dispune îi permit de a beneficia de pensie de
dizabilitate, calculată din indemnizația de întreținere mărită pentru lucru în zona de
înstrăinare conform art.15, art.18 alin.(3) și 4 din Legea protecției sociale a cetățenilor,

care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl nr. 909-XII din 30 ianuarie 1992.

Or, conform certificatului nr. 16 din 6 mai 2001, se atestă că Grigore Moisei a lucrat în zona de înstrăinare și a primit indemnizație de întreținere mărită în ruble a fostei URSS în perioadele: 29 aprilie 1986 – 18 mai 1986 a primit 1779 ruble 79 copeici, 17 iulie 1986 - 5 august 1986 a primit 1773 ruble 88 copeici, în total 3553 ruble 67 copeici.

La 23 ianuarie 2019, a înaintat cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale din sect. Botanica mun. Chișinău, prin care a solicitat efectuarea calculului prealabil a pensiei de dizabilitate din indemnizația de întreținere mărită pentru lucru în zona de înstrăinare în baza certificatului nr.16 din 6 ianuarie 2001, eliberat de unitatea militară nr. 3004, la condițiile prevăzute de art.15, art.18 alin. (3) și (4) din Legea protecției sociale a cetățenilor.

Prin răspunsul din 21 februarie 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, cererea a fost respinsă.

În opinia recurentului, refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale i-a îngrădit dreptul de a înainta cerere de stabilire a pensiei, deoarece pensia va fi calculată din 606,8 lei și mărită până la 895,16 lei în baza actelor normative anulate.

Reclamantul a solicitat anularea răspunsului nr. M-1420/20 din 29 iulie 2020 a Casei Naționale de Asigurări Sociale și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să stabilească cuantumul pensiei de dizabilitate din indemnizația de întreținere mărită pentru lucru în zona de înstrăinare echivalent recalculată din ruble a fostei URSS în lei în prezent, în baza certificatului nr.16 din 6 mai 2001.

Prin hotărârea din 27 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins acțiunea ca neîntemeiată.

La 24 iunie 2021, Grigore Moisei a depus apel nemotivat, care ulterior, la 28 iulie 2021, a fost completat cu motivare împotriva hotărârii din 27 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă.

Prin decizia din 2 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Grigore Moisei și s-a menținut hotărârea din 27 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că Grigore Moisei, la 29 aprilie 2010, a fost încadrat în grad de dizabilitate accentuat, fără termen de reexpertizare, afecțiune cauzată de schilodire de muncă în legătură cu avaria de la CAE Cernobîl, beneficiind de pensie în Ucraina. Iar, în cazul în care cetățeanului i s-a stabilit pensia pe teritoriul unuia dintre state în temeiurile prevăzute de legislația celui alt stat, pensia continuă să fie plătită de acel stat.

Curtea de Apel Chișinău a reținut ca întemeiat argumentul instanței de fond, care a stabilit că în cazul în care Grigore Moisei beneficiază de pensie în Ucraina, stabilirea unei pensii de dizabilitate în condițiile Legii nr. 909-XII din 30 ianuarie 1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl

și în Republica Moldova nu este posibilă. Or, Grigore Moisei, ca persoană cu dizabilitate a cărei dizabilitate e în legătură cauzală cu catastrofa de la CAE Cernobîl, beneficiază în baza Hotărârii Guvernului nr. 1189 din 22 octombrie 2008 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de stabilire și plată a compensației bănești lunare în schimbul asigurării cu produse alimentare și suplimente alimentare, începând cu 26 martie 2009 de compensație bănească lunară în schimbul asigurării cu produse alimentare și suplimente alimentare, care începând cu 1 aprilie 2020 constituie - 795,68 lei lunar.

La 3 martie 2022, Grigore Moisei a depus recurs nemotivat, care ulterior la 2 iunie 2022, a fost completat cu motivare împotriva deciziei din 2 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea actelor judecătorești emise de instanțele ierarhic inferioare, cu emiterea unei noi decizii de admitere a cererii de chemare în judecată (vol. I, 213, vol. II, f.d.1-3).

În argumentarea cererii de recurs cu reiterarea motivelor de fapt și de drept recurentul a invocat că nu este de acord cu actele judecătorești contestate, deoarece instanțele ierarhic inferioare la adoptarea acestora nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 2 martie 2022, dispozitivul deciziei fiind notificat recurentului la 17 martie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție. Decizia motivată din 2 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată lui Grigore Moisei, la 20 iunie 2022, fapt confirmat prin avizul poștal (vol. I, f.d.214, 217).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul nemotivat, cât și motivarea acestuia sunt depuse în termen, or, dispozitivul, cât și decizia recurată, ce constituie obiectul prezentului recurs, au fost notificate recurentului ulterior depunerii recursurilor.

La 1 iulie 2022, prin intermediul oficiului poștal, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului depus de Grigore Moisei, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Până la examinarea admisibilității cererii de recurs, intimații nu și-au valorificat drepturile sale procedurale și nu au depus referință.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept. Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui

recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Grigore Moisei.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Grigore Moisei se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Iurie Bejenaru

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu